

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 5 marca 2018 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi- Widzewa w Łodzi oddalił powództwo B. J. skierowane przeciwko B. H. B.V. z siedzibą w N. w Holandii o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego Poznań S. w P. wydanego w sprawie IX GNc 9698/10 dnia 7 kwietnia 2011 roku, w części, w stosunku do B. J., w zakresie odsetek ustawowych za okres od dnia 22 kwietnia 2011 roku do dnia 17 kwietnia 2012 roku w łącznej wysokości 10.919,02 zł oraz orzekł o kosztach procesu.

Uzasadniając powyższe rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy ustalił, że: w dniu 7 kwietnia 2011 roku Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w P., IX Wydział Gospodarczy wydał w sprawie IX GNc 9698/10 nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, w którym nakazał K. S. i B. J., aby zapłaciły solidarnie na rzecz B. H. B.V. w N. w Holandii kwotę 84.923,13 zł wraz z odsetkami ustawowymi: od kwoty 26.108,41 zł od dnia 30 maja 2010 roku do dnia zapłaty, od kwoty 22.740,74 zł od dnia 2 czerwca 2010 roku do dnia zapłaty, od kwoty 5.932,80 zł od dnia 15 czerwca 2010 roku do dnia zapłaty, od kwoty 14.186,87 zł od dnia 23 maja 2010 roku do dnia zapłaty, od kwoty 11.529,19 zł od dnia 9 czerwca 2010 roku do dnia zapłaty i od kwoty 4.425,12 zł od dnia 26 czerwca 2010 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 4.678,75 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania. Nakaz zapłaty stał się prawomocny dnia 24 maja 2011 roku.

W dniu 7 lipca 2011 roku wierzyciel – B. H. B.V. złożył wniosek egzekucyjny dotyczący obowiązku K. S. i B. J. stwierdzonego nakazem zapłaty wydanym w sprawie IX GNc 9698/10 do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi J. K., po przekazaniu jej do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi B. G. zawisła za sygnaturą akt Km 207/11. Egzekucja w przedmiotowej sprawie została skierowana między innymi do nieruchomości. Pierwszy termin licytacji nieruchomości w dniu 19 listopada 2013 roku okazał się bezskuteczny. Pismem z dnia 19 listopada 2013 roku skierowanym do wierzyciela komornik sądowy wskazał, że w toku licytacji ujawniono, że w tytule wykonawczym będącym podstawą egzekucji znajduje się omyłka pisarska w nazwie wierzyciela. W związku z powyższym, na podstawie art. 797 k.p.c. w związku z art. 130 § 1 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c. wezwano pełnomocnika wierzyciela do uzupełnienia wniosku egzekucyjnego poprzez dołączenie dokumentacji potwierdzającej zgodność firmy wierzyciela z danymi wskazanymi w tytule wykonawczym bądź dołączenie prawidłowego tytułu wykonawczego bądź sprostowanie tytułu wykonawczego. Komornik wskazał, iż żądane braki należy uzupełnić w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania pod rygorem umorzenia egzekucji w trybie art. 824 § 1 pkt 2 k.p.c. Komornik poinformował przy tym pełnomocnika wierzyciela, iż do czasu uzupełnienia żadnych braków egzekucja pozostanie bez biegu.

Postanowieniem z dnia 12 marca 2014 roku, prawomocnym z dniem 17 kwietnia 2014 roku Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w P. sprostował oczywistą omyłkę pisarską zawartą w nakazie zapłaty z dnia 7 kwietnia 2011 roku w sprawie IX GNc w ten sposób, że w miejsce oznaczenia firmy strony powodowej „B. H. B.V. w N. (Holandia)” wpisał prawidłowo „B. H. B.V. w O. gem N. w Holandii”.

Postanowieniem z dnia 23 lutego 2015 roku wydanym w sprawie II 1 Co 4284/12 w sprawie dotyczącej nadzoru nad egzekucją z nieruchomości Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi zarządził z urzędu podjęcie przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi B. G. czynności zmierzających do stwierdzenia umorzenia egzekucji z mocy samego prawa na podstawie art. 823 k.p.c. w skutek niezłożenia przez wierzyciela wniosku o wyznaczenie terminu drugiej licytacji.

Zawiadomieniem z dnia 13 kwietnia 2015 roku, Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi B. G. zawiadomił strony postępowania Km 207/11, iż postępowanie egzekucyjne w przedmiotowej sprawie uległo umorzeniu z mocy samego prawa na skutek niedokonania przez wierzycielka czynności niezbędnych do dalszego prowadzenia postępowania.

Pismem z dnia 18 kwietnia 2015 roku wierzyciel B. H. B.V. złożył Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi B. G. w sprawie Km 207/11 wniosek o wyznaczenie drugiego terminu licytacji nieruchomości. Wniosek ten został potraktowany przez komornik sądowego jako ponowny wniosek egzekucyjny, nowa sprawa zawisła za sygnaturą akt Km 380/15.

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego Sąd Rejonowy uznał powództwo za niezasadne, nie doszło bowiem do przedawnienia tej części odsetek ustawowych od roszczenia głównego wskazanego w treści nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym wydanego w sprawie IX GNc 9698/10, których dotyczyło żądanie pozwu.

Za okres od dnia 22 kwietnia 2011 roku do dnia 24 maja 2011 roku powództwo jest niezasadne z tego względu, że odsetki (które stanowią należności okresowe należne w przyszłości w rozumieniu art. 125 § 1 k.c.) przedawniają się w terminie trzyletnim. Odsetkami takimi są odsetki należne po uprawomocnieniu się tytułu egzekucyjnego, a więc (dopiero) za okres od dnia 24 maja 2011 roku. Za wcześniejszy okres stanowią one bowiem roszczenia nie będące należnymi w przyszłości. Zagadnienie to zostało przekonująco wyjaśnione w wyroku Sądu Najwyższego z 15 stycznia 2014 roku wydanego w sprawie I CSK 197/13. Żądanie pozwu zatem za okres od 22 kwietnia 2011 roku do 24 maja 2011 roku, jako niezasadne ze wskazanych przyczyn podlegało oddaleniu.

W pozostałym zakresie powództwo było niezasadne niezasadnym ze względu na skuteczne przerwanie biegu terminu przedawnienia przez stronę pozwaną. Złożenie przez pełnomocnika pozwanego w dniu 22 listopada 2013 roku wniosku o sprostowanie oczywistej omyłki pisarskiej w treści nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym w sprawie IX GNc 9698/10 było czynnością, które spełniała wymóg tzw. „bezpośredniości”, było czynnością, bez której wierzyciel nie mógł skutecznie prowadzić – w tym przeciwko powódce – postępowania egzekucyjnego. Brak jest ponadto, w ocenie Sądu I instancji, możliwości przyjęcia, że wierzyciel dopuścił się bezczynności, która umożliwiła stwierdzenie umorzenia się postępowania egzekucyjnego z mocy samego prawa i jednocześnie upadek wszelkich skutków związanych z jego wszczęciem. Wierzyciel nie był bowiem bezczynny, zgodnie z żądaniem komornika sądowego złożył wniosek o sprostowanie oczywistej omyłki pisarskiej w treści tytułu wykonawczego. Komornik sądowy nie dokonał też stwierdzenia umorzenia się postępowania egzekucyjnego w sprawie Km 207/11 z mocy samego prawa na podstawie art. 823 k.p.c. z własnej inicjatywy, a na skutek wydania mu zarządzenia nadzorczego przez Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi w sprawie II 1 Co 4284/12. W ocenie Sądu Rejonowego złożenie przez wierzyciela w dniu 22 listopada 2013 roku wniosku o sprostowanie oczywistej omyłki pisarskiej zawartej w treści tytułu wykonawczego będącego postawą egzekucji w sprawie Km 207/11 przerwało bieg terminu przedawnienia, na który powołuje się powódka. Do czasu zakończenia tego postępowania przedawnienie nie biegło i w sprawie Km 207/11 nie powinno dojść do stwierdzenia umorzenia postępowania z mocy samego prawa, a złożenie przez wierzyciela wniosku o wyznaczenie terminu drugiej licytacji oraz kolejno poprawionego tytułu wykonawczego – niezwłocznie po jego uzyskaniu z Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w P. winno spowodować kontynuowanie postępowania egzekucyjnego. O kosztach postępowania rozstrzygnięto na podstawie art. 98 § 1 i § 2 k.p.c.

Apelację od powyższego orzeczenia wywiodła powódka, zaskarżając wyrok w

części, tj. w zakresie, w jakim oddalono powództwo co do pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności obejmującego odsetki od należności głównej należne od dnia 25 maja 2011 roku do dnia 17 kwietnia 2012 roku w łącznej kwocie 9920,88 złotych oraz w zakresie kosztów postępowania.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucono:

a. naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 123 § 1 pkt 1 k.c. poprzez błędną wykładnię pojęcia „czynności przedsięwziętej bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia” i przyjęcie, iż warunek ten spełnia złożenie wniosku o sprostowanie tytułu egzekucyjnego w zakresie oczywistej omyłki pisarskiej w oznaczeniu wierzyciela, podczas gdy przebieg postępowania egzekucyjnego wskazuje, iż podjęcie tej czynności nie warunkowało kontynuowania postępowania egzekucyjnego; brak jest związku pomiędzy

taką czynnością ujmowaną abstrakcyjnie a możliwością dochodzenia roszczenia (jest to czynność fakultatywna aktualizująca się w okolicznościach sprawy i zmierzająca do korekty oczywistych błędów w treści orzeczenia);

b. naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 123 § 1 pkt 1 k.c. poprzez jego bezzasadne zastosowanie oraz art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. poprzez jego bezzasadne niezastosowanie i oddalenie powództwa, pomimo, iż w sprawie świadczenie egzekwowane przez wierzyciela jest przedawnione, a dłużnik skorzystał z przysługującego mu zarzutu.

W konkluzji, skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i pozbawienie tytułu wykonawczego - nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym wydanego przez Sąd Rejonowy Poznań-Stare Miasto w P. z 7.04.2011 roku, sygn. akt. IX GNc 9698/10 opatrzonego klauzulą wykonalności nadaną przez ten Sąd 20.12.2011 roku, wykonalności w części tj. w stosunku do B. J. w zakresie zasądzonych odsetek ustawowych za okres od 25 maja 2011 roku do 17 kwietnia 2012 roku w łącznej wysokości 9920,88 złotych; nadto wniosła o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych, za wszystkie instancje sądowe.

W odpowiedzi na apelację, pozwany wniosł o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania przed Sądem II instancji.

Sąd Okręgowy zważył:

Apelacja jest uzasadniona.

Ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy w zakresie okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia w przedmiocie procesu (art. 227 k.p.c.) nie są obarczone błędem i znajdują oparcie w materiale dowodowym zgromadzonym w toku postępowania. Sąd Okręgowy przyjmuje zatem wskazanie ustalenia za własne.

Zarzut naruszenia art. 123 § 1 pkt 1 k.c. należy uznać za trafny, aczkolwiek apelacja podlegała oddaleniu zasadniczo z innych względów.

Odnosząc się jednak do wskazanego zarzutu, wolno odnotować, że wprowadzenie do art. 123 § 1 pkt 1 k.c. wymagania bezpośredniości czynności było (...) środkiem zastosowanym dla przeciwdziałania zbyt szerokiemu zakreślaniu kręgu czynności podejmowanych przed sądem lub innym organem albo sądem polubownym przerywających bieg przedawnienia. Hipotezą normy tego przepisu objęte są wszelkie czynności konieczne, czyli takie, których nie można ominąć w toku dochodzenia, ustalenia, zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. Innymi słowy, po podjęciu czynności koniecznej we wskazanym wyżej znaczeniu, do czasu ukończenia wywołanego nią postępowania, uprawniony nie ma możliwości inicjowania dalszych stadiów postępowania, nie może więc podjąć innej czynności koniecznej, mogącej też przerwać bieg przedawnienia (por. uzasadnienie uchwały SN z dnia 16 stycznia 2004 r. sygn. akt III CSK 101/03 –legalis).

Ocena omawianej czynności z punktu widzenia bezpośredniości w rozumieniu art. 123 § 1 pkt 1 KC powinna być jednolita dla każdego wniosku inicjującego taką czynność. Rozstrzygnięcie w przedmiocie uznania danej czynności za posiadającą cechę bezpośredniości winno zatem nastąpić in abstracto, nie zaś in concreto, bowiem to nie okoliczności faktyczne danej sprawy decydują o charakterze bezpośredniości, ale rodzaj i charakter danej czynności, w znaczeniu ogólnym.

Rację ma też skarżący wywodząc, że o zakwalifikowaniu danej czynności jako przerywającej bieg terminu przedawnienia decydować powinno kryterium obiektywne, nie zaś zamiar przyświecający dokonaniu czynności. Sprostowanie wyroku (czy nakazu zapłaty) unormowane w treści art. 350 § 1 k.p.c. jest kwestią proceduralną, w której wniosek bądź działanie sądu z urzędu służy jedynie korekcie popełnionego błędu, w żaden zaś sposób nie zmierza bezpośrednio do wyegzekwowania lub zabezpieczenia roszczenia, nie jest warunkiem sine qua non egzekucji. Wniosek o sprostowanie podobnie jak, dla porównania, wniosek o wydanie kolejnego tytułu wykonawczego w miejsce utraconego nie występuje w każdej sprawie, a tylko w takiej, w których doszło do oczywistej omyłki, czy do utraty tytułu na skutek różnorodnych przyczyn. Obydwie sytuacje proceduralne, w ocenie Sądu Okręgowego

nie uprawniają jednak do nadania im charakteru czynności przedsięwziętej bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. W normalnym toku czynności wystąpienie z wnioskiem o sprostowanie orzeczenia nie jest niezbędne do dochodzenia roszczenia (czynność obligatoryjna), jej podjęcie staje się aktualne w sytuacjach szczególnych, a więc gdy doszło do omyłki. Bezpośrednią natomiast czynnością zmierzającą do egzekwowania roszczenia i przerywającą tym samym bieg przedawnienia, jest złożenie - po uzyskaniu skorygowanego tytułu - wniosku do właściwego sądu lub komornika o wszczęcie egzekucji (por. uzasadnienie wyroku SN z dnia 12 października 2016 r. II CSK 34/16 –Legalis).

Nie sposób też pominąć przesłanki staranności wierzyciela w prowadzeniu swoich spraw, której w okolicznościach badanej sprawy nie dopełnił. Konkludując omawiany wątek, należy wskazać, że podjęcie czynności w postaci wniosku o sprostowanie oczywistej omyłki pisarskiej w tytule egzekucyjnym nie warunkowało kontynuowania postępowania egzekucyjnego, brak jest związku pomiędzy taką czynnością ujmowaną abstrakcyjnie a możliwością dochodzenia roszczenia (jest to czynność fakultatywna aktualizująca się w okolicznościach sprawy i zmierzająca do korekty oczywistych błędów w treści orzeczenia), co trafnie akcentuje skarżąca.

W realiach niniejszej sprawy występuje jednak inna istotna okoliczność, skutkująca uwzględnieniem żądania pozwu. Otóż z ustaleń faktycznych przypomnieć trzeba, że w dacie 19 listopada 2013 r. komornik sądowy, prowadzący egzekucję z wniosku wierzyciela (pозwanego) wezwał go do uzupełnienia wniosku egzekucyjnego w terminie 30 dni pod rygorem umorzenia egzekucji na podstawie art. 824 § 1 pkt 2 k.p.c. W zakreślonym terminie 30 dni nie doszło do umorzenia postępowania, zaś egzekucja z nieruchomości nie była kontynuowana.

Postępowanie egzekucyjne zostało umorzone z mocy prawa, na podstawie art. 823 k.p.c., o czym komornik zawiadomił wierzyciela pismem z dnia 13 kwietnia 2015r., a czynność ta nie została zaskarżona przez wierzyciela, zatem postanowienie o umorzeniu egzekucji z mocy prawa wiąże sąd.

W tym miejscu odnotować należy, że przepis art. 823 k.p.c. został uchylony mocą art. 2 pkt 87 ustawy z 10.7.2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1311), która weszła w życie 8.9.2016 r. Jednakże po wejściu w życie wymienionej nowelizacji art. 823 nadal będzie stanowił podstawę umorzenia postępowania w wypadku beczynności wierzyciela w odniesieniu do postępowań egzekucyjnych wszczętych przed 8.9.2016 r., co wynika z art. 21 ust. 1 ustawy zmieniającej k.p.c. z 10.7.2015 r. Według uzasadnienia projektu powyższej ustawy nowelizującej, "beczynność wierzyciela" będzie stanowiła przesłankę umorzenia postępowania w drodze postanowienia wydawanego z urzędu przez organ egzekucyjny (projektowany art. 824 § 1 pkt 4).

Umorzenie postępowania egzekucyjnego w omawianym trybie jest skutkiem beczynności wierzyciela polegającej na niedokonaniu w ciągu roku czynności koniecznej do dalszego prowadzenia egzekucji lub na niezgłoszeniu w tym czasie wniosku o podjęcie zawieszzonego postępowania. Jak wyjaśnił SN w wyr. z 10.4.2008 r. (IV CSK 16/08, L.), beczynność wierzyciela istnieje tylko wtedy, gdy jest on obowiązany do dokonania czynności niezbędnej do dalszego prowadzenia postępowania egzekucyjnego. Taki obowiązek musi znajdować wyraźną podstawę normatywną, np. w art. 802 (wniosek wierzyciela o ustanowienie kuratora), art. 942 (wniosek wierzyciela o dokonanie opisu i oszacowania zajętej nieruchomości) czy art. 983 (wniosek wierzyciela o wyznaczenie drugiej licytacji nieruchomości), co miało miejsce w niniejszym postępowaniu egzekucyjnym Km 207/11.

Umorzenie postępowania egzekucyjnego z mocy samego prawa oznacza, że organ egzekucyjny nie musi wydawać postanowienia w tym przedmiocie, bowiem skutek ten następuje z upływem okresu wskazanego w ustawie. Sprawa, w której postępowanie uległo umorzeniu z mocy prawa, nie ma charakteru sprawy w toku, mimo iż nie wydano w niej postanowienia stwierdzającego umorzenie (tak SN w uchwale z 21.7.1970 r., III CZP 41/70, OSNCP 1971, Nr 3, poz. 41). Wniosek o podjęcie, ewentualnie o kontynuowanie postępowania w takiej sprawie organ egzekucyjny powinien potraktować jako wniosek o wszczęcie ponownego postępowania egzekucyjnego (zob. A. Antkiewicz, K. Kazimierzak, Uchybienia organów egzekucyjnych, s. 43 w komentarz do art. 823 k.p.c. T. II red. Jankowski 2019, wyd. 3/Golinowska –Legalis).

W następstwie bezczynności wierzyciela skutkującej umorzeniem postępowania egzekucyjnego w trybie art. 823 k.p.c., dochodzi do zniweczenia skutku przerwania biegu terminu przedawnienia, który prawo materialne wiąże co do zasady z wszczęciem egzekucji (art. 123 § 1 pkt 2 k.c.). Jeżeli zatem wierzyciel wszczął egzekucję na podstawie tytułu wykonawczego, a następnie egzekucja ta została umorzona z powołaniem się na art. 823 k.p.c., to stosując w oparciu o art. 13 § 2 k.p.c. przepis art. 182 § 2 k.p.c. należy uznać, iż wszczęcie postępowania egzekucyjnego nie może być traktowane jako przerwa biegu przedawnienia. W takim przypadku przedawnienie roszczeń należy więc liczyć tak, jakby nie nastąpiła przerwa w biegu okresu przedawnienia. (por. wyrok SA w Łodzi z 24.10.2014 r., I ACA 562/14, L.).

Odnosząc powyższe uwagi do realiów badanej sprawy należy przyjąć, że egzekucja wszczęta w sprawie Km 207/11 nie doprowadziła do przerwy biegu przedawnienia roszczenia, skutek taki wywołał dopiero ponowny wniosek egzekucyjny złożony w dniu 16 kwietnia 2015 r., który został tak potraktowany przez organ egzekucyjny (wniosek o przeprowadzenie II licytacji nieruchomości).

W konsekwencji bieg przedawnienia roszczenia rozpoczął się z dniem 16 kwietnia 2015 r., zatem odsetki ustawowe, będące świadczeniem ulegającym 3-letniemu przedawnieniu (art. 118 k.c.), należne po uprawomocnieniu się tytułu egzekucyjnego, czyli od dnia 25 maja 2011 r. do dnia poprzedzającego 3. letni termin przedawnienia – to jest 15 kwietnia 2012 r. uległy przedawnieniu.

W następstwie powyższych uwag, zarzut naruszenia art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. musi być uznany za słuszny, co skutkuje pozbawieniem przedmiotowego tytułu wykonawczego wykonalności w stosunku do powódki w zakresie odsetek ustawowych za okres od dnia 25 maja 2011 roku do dnia 15 kwietnia 2012 roku, dalej idące żądanie (do dnia 17 kwietnia 2012 r.) nie jest uprawnione w świetle przedstawionych okoliczności.

Z tych względów zaskarżony wyrok podlegał zmianie, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., w opisanym zakresie oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania za obie instancje orzeczono w odwołaniu do zasady wyrażonej w art. 100 zd. 2 k.p.c. Na koszty postępowania przed Sądem I instancji po stronie powódki złożyły się: opłata sądowa od pozwu – 546 zł, wynagrodzenie pełnomocnika procesowego wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa – 2 417 zł, ustalone na podstawie § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tj. Dz.U. z 2013 r. poz.461), koszty zastępstwa procesowego za II instancję w postępowaniu zakończonym uchycieniem sprawy do ponownego rozpoznania – 1 200 zł, ustalone na podstawie § 10 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1800 ze zm.), łącznie 4 163 zł.

Koszty postępowania apelacyjnego wyniosły 1 397 zł, a złożyły się na nie: opłata od apelacji – 497 zł, koszty zastępstwa procesowego – 900 zł, ustalone na podstawie § 10 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1800 ze zm.), w brzmieniu nadanym rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2016 roku, poz. 1668).